

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

אבל קשרו אדם חייב. פי' צמר דניח ומשום צור ולאו דוקא קשרו אלא כל היכא דלא אלגנטיה קקשרו דמי כדקאמר

א"ל מתני' בדארייה אדויי. ואיי' דלגליל דהפקר או דהצרייה

הונא בעלמא אתמר. דלא מתוקמא אמתני' דקשרו אדם חייב משמע הכל

ובדלדייה אדויי ° נמי חייב בעל מרגול ובקונטרס פי' דלא מתוקמא

אמתנין משום שהקושר היה פטור כיון דלדייה אדויי שלא נתקל אדם

צבורו וקשה לפי' מ"מ ליחייב משום אשו דהו כלצני וסקינו ומשאו

שהיטין צראש גגו ונפלו צרוח מליה והזיקו צהדי דלזיל דהאי

מרגול הו כרוח מליה מדפריך אי דלא אלגנטיה פושע הוא:

נקשר מאליו פטור. דאי' צור ולא שור צור:

קשרו אדם חייב. לאו דוקא קשרו דה"ה אס היה

צמקוס המונע והניחו צמקוס המורפה פושע צו ואפי' לא הגציו

ולא קנאו וללא כמו שפירש הקונטרס דקני' בהגנה כקשרו ויש לו להאי

דליל בעלים לכל תקלה שהיתה צרה"ר מיחייב ציה משום צור אע"ג

שלא זכה צה דעד כאן לא פליגי רב ושמואל (לקמן ד' סו:): אלא דלא

אפקרי' אכל דלאפקרי' צין לרב צין לשמואל היינו צור:

וחזיר שאכל חתיכה של בשר. אכילה ע"י הדמק היא

דמסקי והא דתמן גבי מדורות הנכרים ומייתי לה צפרק קמח

דפסקים (דף ט.) כל מקום שחזיר ומולדה יכולין להלך אין רחיין צדיקה

אומר ר"מ דשאי נפלים דרמי: מתנגל

מועדת לאכול את הראוי לה "הבהמה מועדת לאכול פירות וירקות

"אכלה כסות או כלים משלם חצי נוק "במה דברים אמורים ברשות

הניוק אבל ברשות הרבים פטור "ואם נהנית משלמת מה שנהנית כיצד

משלמת מה שנהנית אכלה מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית למצוי

הרחבת משלמת מה שהזיקה מפתח החנות משלמת מה שנהנית מתוך

החנות משלמת מה שהזיקה: **גמ'** תנו רבנן השן מועדת לאכול את הראוי

לה כיצד בהמה שנכנסה לחצר הניוק ואכלה אוכלין הראויין לה ושתתה

משקין הראויין לה משלם נוק שלם "וכן היה שנכנסה לחצר הניוק וטרפה

בהמה ואכלה בשר משלם נוק שלם "ופרה שאכלה שעורין וחמור שאכל

כרשיין וכלב שליך את השמן וחזיר שאכל חתיכה של בשר משלמין נוק

שלם אמר רב פפא השתא דאמרת כל מירי דלאו אורחיה ואכלה ליה "ע"י

הדחק ישמיה אכילה האי שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכל בנייתא משלם

נוק שלם **ההוא חמרא** דאכל נהמא ופליסיה לסלא "חייביה רב יהודה לשלם

נוק שלם אנהמא ואסלא חצי נוק ואמאי כיון דאורחיה למיכל נהמא "אורחיה

נמי לפלוסי סלא "דאכל והדר פלים ופת אורחיה הוא ורמיניהו "אכלה פת

ובשר ותבשיל משלם חצי נוק מאי לאו בבהמה לא "בחיה היה בשר אורחיה

הוא דממוי ואיבעית אימא בטביא ואיבעית אימא לעולם בבהמה ובפתורא

קרינן ציה: כל מירי דלאו אורחיה. למיכל כל עשה: ואכלה ע"י הדמק. כלומר

הואמר ר' יוחנן "אין חצי נוק חלוק לא לרשות היחיד ולא לרשות הרבים מאי לאו התיוה

ברשות הרבים והזיקה ברשות הרבים לא התיוה ברה"ר והזיקה ברשות היחיד והאמרת

עקירה אין כאן הנחה יש כאן א"ל הדרי בי איבעית אימא כי אמר רבי יוחנן אקרן יתיב

רבי יהודה נפק מילתא מבינייהו כשכשה בונבה מהו א"ל אידך וכי יאחונה בונבה וילך

אי הכי קרן נמי נימא וכי יאחונה בקרן וילך הכי השתא קרן לאו אורחיה הא אורחיה וכי

מאחר דאורחיה מאי מבעיא ליה "כשבוש יתירא מבעיא ליה: בעי רב עינא כשכשה

באמתה מהו מי אמרינן מירי דהוה אקרן קרן לאו יצרא קתקיף ליה הכא נמי לא שנא

או דלמא קרן כוונתו להזיק הא אין כוונתה להזיק יתיקו: התרגולין מועדין להלך בדרבן

ולשבר וכו': אמר רב הונא לא שנו "אלא שנקשר מאליו אבל קשרו אדם חייב נקשר

מאליו מאן חייב אילימא בעל הדליל היכי דמי אי דאצנעיה יאנום הוא ואי לא אצנעיה

פושע הוא אלא חייב בעל תרגול מאי שנא כוליה נוק דלא דכתיב יכי יפתח איש בור

ולא שור בור חצי נוק נמי איש בור ולא שור בור אלא "בדארייה אדויי וכי

אתמר דרב הונא בעלמא אתמר "דליל הפקר אמר רב הונא נקשר מאליו פטור

קשרו אדם חייב משום מאי חייב אמר רב הונא בר מנחם משום "בורו המתנגלגל ברגלי

אדם וברגלי בהמה: **מתני'** כיצד "השן מועדת לאכול פירות וירקות

"אכלה כסות או כלים משלם חצי נוק "וכן היה שנכנסה לחצר הניוק וטרפה

בהמה ואכלה בשר משלם נוק שלם "ופרה שאכלה שעורין וחמור שאכל

כרשיין וכלב שליך את השמן וחזיר שאכל חתיכה של בשר משלמין נוק

שלם אמר רב פפא השתא דאמרת כל מירי דלאו אורחיה ואכלה ליה "ע"י

הדחק ישמיה אכילה האי שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכל בנייתא משלם

נוק שלם **ההוא חמרא** דאכל נהמא ופליסיה לסלא "חייביה רב יהודה לשלם

נוק שלם אנהמא ואסלא חצי נוק ואמאי כיון דאורחיה למיכל נהמא "אורחיה

נמי לפלוסי סלא "דאכל והדר פלים ופת אורחיה הוא ורמיניהו "אכלה פת

ובשר ותבשיל משלם חצי נוק מאי לאו בבהמה לא "בחיה היה בשר אורחיה

הוא דממוי ואיבעית אימא בטביא ואיבעית אימא לעולם בבהמה ובפתורא

קרינן ציה: כל מירי דלאו אורחיה. למיכל כל עשה: ואכלה ע"י הדמק. כלומר

הני: שמה אכילה. ואפילו שלא ע"י הדמק: **שורה דאכל תמרי**. אורחיה למכלינהו ע"י הדמק אכל כסות וכלים אפילו ע"י הדמק לאו אורחיה

למכלינהו אלא מתכין להזיק: **ופליסי**. לעסו. לישנא אחרינא פליסי סקרו ולא שמעי: **אפלה חצי נוק**. דמשונה הוא וכגון דמפס ניוק דליון

דנין דיני קנסות צבול ופגול נוקא קנסא: **אורחיה לפלוסי סלא**. כשהוא לועס לועס הסל עמו: **בחיה**. שאין דרכה צפת אפילו ע"י הדמק אכל חמור דרכו צפק: **דמטוי**. עלי אש: **צטביא**. צבי אין דרכו צפת וצטר: **וצפסורא**. שעל השלחן אכלו שאין דרכו צפק: **ההוא**

הואמר ר' יוחנן. **למן** צהאי פירקין (דף טו:): **כי קאמר רבי יוחנן**. אין חצי נוק חלוק על חצי נוק דקרן קאמר דכתיב [שמות כא] יתנון וחנו

תרי זמני לאפקוי ממאן דפריך לקמן [טו:] ולא מהא קרן צרה"ר חייבת כלום מק"ו אכל חצי נוק לצורות לעולם פטור צרה"ר:

אקילעטא. פרוק"א שלמי הצית: **כשכשה בונבה מהו**. אורחה הוא ופטורה צרה"ר או לא: **וכי יאחונה**. בעלה בונבה וילך ודאי פטור צרה"ר: **הא אורחה היא**. ומולדה דרגל היא:

כשבוש יתירא מכביעא ליה. אי אורחיה הוא או לא: **לא שנו**. דחצי נוק הוא לא: **אלא שנקשר מאליו**. הדליל ברגל המתנגול: **אכל קשרו אדם חייב**. הקושר נוק שלם דהו צור ואס נתקל צו אדם חייב צמקוס: **נקשר מאליו**. דממתינין:

מאן חייב. לשלמי חצי נוק: **אי בעל הדליל**. שאין המתנגול שלו: **פושע הוא**. וכוליה נוק צעי לשלמי שהרי צורו הוא שהשליכו לרה"ר: **אלא**. דלאצנעיה ציטו והזילאו מתנגול מציטו ומייז בעל המתנגול:

איש צור ולא שור צור. כי יכרה איש צור אמר רמנא"ס ולא כי יכרה שור צור והאי דליל תרגול כרהו: **אלא מאני**. לא מתוקמא אלא בצדייה

אדויי שזק המתנגול הדליל ושיצר צוריקמו כלים דהוו צרות ואפילו קשרו אדם נמי לא משלם אלא ח"נ בעל המתנגול והקושר פטור שלא נתקל אדם צבורו. ודרב הונא לא מתוקמא אמתני' אלא דעלמא אמתר והכי דאמתר דליל הפקר כ"י:

נקשר מאליו. במתנגול ונתקל צו אדם פטור דמאן ליחייב דליל לית ליה בעלים בעל המתנגול נמי איש צור אמר רמנא"ס ולא שור צור: **קשרו אדם חייב**. הקושר דקיימה צהגצחה ויש לו להאי דליל בעלים: **משום מאי מחייב**. דהא לאו צור מעליא הוא שהרי לא הוה צמקוס שקשרו שם שהמתנגול גררו למקום אחר: **צורו המתנגול**. דממתינין

ליה צפ"ק (דף ו.) **הנלד** הסוה: **מתני'** **כיצד** **השן מועדת** ומשני לאכול את הראוי לה: **משלם ח"נ**. דמשונה היא: **אכל צרה"ר פטור**. דבעינן ובער צדה אחר [שמות כז] ואקטו וכלים נמי פטור. בגמרא [כ.] מפרש לה: **מה שנהנית**. לאו משלומין מעליא יניחו דממפרש בגמ' [סס:] **מלדי כרחוב משלמת מה שזויקה**. דנין קרן חס חצי נוק ומועד נוק שלם וצגמ' [כא.] מפרש לה: **גמ' ופרה שאכלה שעורין**. שהן מאכל חמור: **וחמור שאכל כרשיין**. שהן מאכל פרה וכן חזיר וכלב. ואע"ג דליין רגליין צפק הואיל ואורחיהו למכלינהו ע"י הדמק כשהן רעבין ראוין להן ואורחיה למיכל ע"י הדמק כי

(א) [לקמן כו:א] (ב) [לקמן כו:א] (ג) [לקמן כו:א] (ד) [לקמן כו:א] (ה) [לקמן כו:א] (ו) [לקמן כו:א] (ז) [לקמן כו:א] (ח) [שמות כו:א] (ט) [שמות כו:א]

תורה אור השלם
1. וכי יפתח איש בור או פי יכרה איש בר ולא יכסנו ויפגל שמה שיר או תמור: שמות כא לג

גליון הש"ס
תוס' ד"ה יכי כ"י נמי חייב בעל התרגול. פי' לקמן כ"י ע"א מות' ד"ה ולמצי:

לעני רש"י
פרק"א [פרק"א] אכסרה.

מוסף רש"י
בדארייה אדויי. כמו (א"ס ג) ודו אנו פי' (ב"צ"ה טז). בור המתנגלגל. כגון הימ אנו צרה"ר ובערה צמקוס לא הוה ונגללה רגל אדם וצמקוס למקום אחר והיאק שם (דע"ו ו.) וטרפה בהמה ואכלה בשר. הרמיה ואכלה הכשר (לע"ו טו.).

רבינו חננאל (המשך)
וחמור שאכל כרשיין וחזיר שאכל בשר. ואמר השתא דאמר כל מירי דלא אורחיה ואכלה על ידי הדיחוק שמה אכילה. שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכל בנייתא משלם נוק שלם. והוא חמרא דאכל נהמא ופליסיה לסלא חתך בשיניו הטל חיבייה רב יהודה אנהמא נוק שלם שהשן ברשות הניוק נוק שלם משלם ואסלא חצי נוק דמשונה היא. ורמינן עליה אכלה פת ובשר ותבשיל משלמין חצי נוק. ופרקי מתני' בחיה כגון ארי שאין דרכו לאכול פת. ואקשי אי היה (אי) [הא] בשר אורחיה היא. ואקוסנא בשר צביל או כגון צבי שאין דרכו לאכול בשר. פי' פתוחא (ה) פת (פתוחה) [פתוחה] בתוך הפרק.

(א) וכו' בעיני מקולפת בעס רכניו דגריס פתוחא והוא פת הצמחה בקפיה חיה אין דרכה לאכול ע"ש.

(6) לקמן 5. [ע"פ ב"מ סד: (8) טוטה מת. (9) לקמן 1, 2, 3] וכן פ"ט ב"מ נמתי.

תורה אור השלם

1. נשאר קציר שקמה ושאינה יבשת שער ושעיהו כר יב

הגהות הב"ח

(6) ש"י ד"ה אקילקלאת אשפה. נ"ב וכן הוא במ"י ע"ז דף כ"ח וכן פ"ה הירושית דף י"ב ע"ב:

גליון הש"ס

נ"ב קמ"ב בור בירושית ח"ב ע"י לקמן דף כ"ח ע"ב מוס' ד"ה ה"מ"ט:

מוסף רש"י

כהדיוט מדעת רמי. שקדש מנה למטול לל הגא ואין מזה כדו ורמזת אמר מלן רממתי למעל ורמזת דע נ"ב"ט (7). ורמזת יובת שער. לכן בית השלם מלן יושב ומתן קן עיריט מרקקס ע"ז שם ומתמין ורמזת את שעריו (וסוס חת) עד הוא ושמו שא"ה ממת עיריט ורמזת יב מלן אל לרס דל מוכה רמזת 10. ביתא מיתבא יתיב 10. הרס נוכה הנהו לניט זה שא"ה מושב בדיורי. ימי. אלו מרב, לפי שער נמוכה עס ומשקן מקיה ממד (טס).

רבינו חננאל

דמי חייב ובהדיוט שלא מדעת קיימא ל"ע חצר דלא קיימא לאגרא פטור שאמר ושאינה יובת שער. והשוכר בית מראובן נכנסא אחרו אביית כי לשמטן הוא משלם חרר בו שכירות לשמטן וכן השוכר בית מבועלי הגר נכנסא נכנסא בעלים משלם השכירות לבעלי. והוא גברא דבנה אפודא אקילקלאת דיתמי ואביה רב נחמן לאפדניה מיניה להשתלם השכירות ממנו. לימא קסבר הדר בחצר חבירו בלא רעתו צריך להעלות שבר לא אלא משום דמעיקרא קרמנאי הוו יתיב בהווא קילקלאת ואלו יתיב ליחמי רב ומעט ואמר ליה ר' נחמן דל פייסינהו ליחמי לא אשגח ביה ואנכא לאפדני מיניה: פ"ט"ג מצדדי הרחבה משלמת מה שהוקה. אמר רב במחזורת כגון שיש חנויות פתוחות בצדדין של רשות הרבים והיתה מהלכת ומחזרת ראשה וחוספת בפיה מן הפתחים ואוכלת. ושמואל אמר אפי' מחזרת פטורה ומשלמת מה שהוקה היכי משכחת לה כגון דשקבא לרחבה ואולה וקמה בצדדי רחבה ואוחיב רב נחמן עליה דרב ממתינן מפתח החנות משלמת מה שנהנית מאי לאו מחזרת וקתני מה שנהנית אבל מה שנהנית לא. ופריך מהני כגון דקיימי זה פתח החנות בקרן זווית כגון שהיה

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כ"א

עין משפט
גד מצוה

ב"א א מ"י פ"ג מהלכות גיולה ואביה הלכה ט טו"ש"ע ח"מ ט' אשכ טע"ק י: פ"ד ב מ"י פ"ג מהלכות גיולה ואביה הלכה ט קמג עשין עב טול ש"ע ח"מ ט' אשכ טע"ק ט טע"ק י: פ"ה ג קמג עשין י: פ"ד ד מ"י פ"ג מהל' טקן ממון הלכה ט קמג עשין פו טו"ש"ע ח"מ ט' אשכ טע"ק ט: פ"ו ו טו"ש"ע טס עש"י:

כהדיוט מדעת רמי. פ"ה דדעת שכינה איכא וקשה דשלם מדעתו לאו דוקא אלא אורחיה דמילתא נקט וה"ה מדעתו אלא נראה כהדיוט מדעת דמי כלומר דדעת שכינה איכא שלא יהנה אדם בלא מעילה: ויהיב' דהו' איתמי דבר מועט. ומתמת כן חייב לשלם מה שנהנה אע"פ שלא חיסר כל קן וכן מוכח כולה שמעתין כדלמרינן לעיל משום שמוריתא דלש"יתא:

ובמחזורת. פ"י קונטרס דדוקא במחזרת אצל הכלה בולטין ואלה מלכות בליטה הרחבה בולטין ואלה מלכות בליטה משלמת מה שנהנית (כפ"ד) אחר של רש"י פירש דמחזרת חייבת משלם קרן דמשניה הוא וקשה לפייסו לעיל אמרינן כיון דלורחיה למיכל ליפתא אורחיה נמי לפרוכי ולמיסק הכא נמי אורחיה לחזור ואפילו לעלות בליטה רחבה ועוד דמשלמת מה שהוקה משמע נ"ש ועוד דמשמע כמזון דחייבא דמקנה מקום ליה"ר כחיוט מחזרת ונראה לר"י דלידי רחבה חשיבי חצר הנזק שלל אחד יש לו רשות להניח פירותיו כנגד פתח ביתו בליטה רחבה ולר"ז אפילו במקום שיכול לאכול בחיזור חשיבי חצר הנזק וחייבת נזק שלם משמע שן ולשמואל מקום שיכולה לאכול בחזרה חשיבי לה כרשות הרבים:

מפתח החנות. הן תריסי המנויות שמניחין לפני המנויות כשפותחין אותן ונותנין שם פירות: מ"ה שנהנית. לא ראה להעמיד כגון שפתח החנות בולט לתוך הרחבה ויכולה לאכול בללא חזרו דמודה רב דפטור לפי שאין דרך החנות להיות בולט כל קן: דקיימא בקרן זווית. כגון מכו עקוס וכשמגיע לעקמומיתה קודם שפתנה לזד אחר אולנת מפתח החנות כנגדה בללא חזרו וזמן החנות משלמת מה שהוקה אע"פ שאולנת בללא חזרו דמלך הנזק ממנה הוא וצירושלמי משני הן פירכא דמפתח החנות אליצא דרב כגון שהיה חמור טעון גדיים וכשפת עמדיהו שפטו לאחריהן ואכלו לפ"ה חמי שפיר דלגבי חמור שאולב בחיזור חשיבי קרן ולגבי גדיים דאכלי כי אורחיהו חשיבי שן ולפי"י ר"י צ"ל דלל מה שהגדיים יכולין להגיע ולאכול חשיבי רה"ר אפילו לחמור שאין יכול לאכול בלי חזרו כי זה דומק לומר דגבי חמור חשיבי חצר הנזק ולגבי גדיים שחל גביו חשיבי רשות הרבים: ב"י פליגי במקצה מקום בו' שנסג לתוך שלו והניח מתקדשו לגבי רה"ר ולא שהפקיר רשותו דל"כ הו' רה"ר גמור אלא הניח לשטות שם פירותיו אצל כ"ז שאין פירות שם כי רשות לגבי רה"ר להלך שם ומסקינן פלוגתא דרב דלמר דחשיבי שן כרה"ר אפילו אין יכולין לאכול בללא חזרו דלא דמי למחזרת בליטה רחבה דחייב דלידי הרחבה הם גבראים ורחצים ומוזדלים ממנו ושמואל אמר הנזק אצל מקצה

כהדיוט מדעת רמי (6) שלח ליה אבא בר זבדא למרי בר מר בעי מיניה מרב הונא הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שכר או לא אדחכי נח נפשיה דרב הונא א"ל רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב "אינו צריך להעלות לו שכר והשוכר בית מראובן מעלה שכר לשמטון שמטון מאי עבידתיה הכי קאמר נמצא הבית של שמטון מעלה לו שכר תרתי: הא דקיימא לאגרא הא דלא קיימא לאגרא אתמר נמי א"ר חייא בר אבין אמר רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבין אמר רב הונא הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך להעלות לו שכר והשוכר בית מבני העיר מעלה שכר לבעלים בעלים מאי עבידתיהו הכי קאמר נמצאו לו בעלים מעלין להן שכר תרתי הא דקיימא לאגרא הא דלא קיימא לאגרא אמר רב סחורה אמר רב הונא אמר רב הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אין צריך להעלות לו שכר משום שנאמר וישאיה יוכת שער (9) אמר רב רב אשי לדידי חזי ליה ומנגח כי תורא רב יוסף אמר ביתא מיתבא יתיב מאי בנייהו איכא בנייהו דקא משתמש ביה בציבי ותיבנא: והוא גברא דבנה אפדנא אקילקלאת דיתמי אנביה רב נחמן לאפדניה מיניה לימא קסבר רב נחמן הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שכר והוא מעיקרא קרמנאי הוו דיירי ביה ויהיב' להו ליחמי דבר מועט א"ל זיל פייסינהו ליתמי ולא אשגח אנביה רב נחמן לאפדניה מיניה: ביצד משלמת מה שנהנית וכו': אמר רב ובמחזרת ושמואל אמר יאפילו מחזרת נמי פטור ולשמואל היכי משכחת לה דמחייב כגון דשקבתה לרחבה ואולה וקמה בצדדי רחבה ואיכא דמתני להא שמעתא באפי נפשה מחזרת רב אמר חייבת ושמואל אמר פטורה ולשמואל משלמת מה שהוקה היכי משכחת לה דמחייבא כגון דשקבה לרחבה ואולה וקמה בצדדי רחבה מתיב רב נחמן בר יצחק מפתח החנות משלמת מה שנהנית היכי משכחת לה פשיטא במחזרת וקאמר (מר) מה שנהנית מה שנהנית אין מה שהוקה לא הוא מתיב לה והוא מפרק לה דקיימא בקרן זווית איכא דאמרי מחזרת כולי עלמא לא פליגי דחייבת כי פליגי במקצה מקום מרשותו לרשות הרבים והכי אחמר אמר רב ל"ש אלא מחזרת אבל 'מקצה מקום מרשותו לרה"ר פטורה ושמואל אמר אפילו מקצה מקום מרשותו לרשות הרבים חייבת לימא כבור ברשותו קמפלגי רב דאמר פטור ° קסבר ב' בור ברשותו חייב ושמואל דאמר חייב קסבר בור ברשותו פטור אמר לך רב לעולם אימא לך בעלמא

אין לר"ך להעלות לו שכר. ועוד אמר אבא מרי דהשוכר בית מראובן כו' ונמלאת בית של שמטון והוא שכרה מראובן מעלה שכר לשמטון: טרסי. בתמיה. כלומר תרתי מילי קאמר דסתין אהדי דהאי דשכר בית שמטון מראובן הוא ליה דר נחנר שמטון שלם מדעת שמטון וקאמר לר"ך להעלות לו שכר ורישא קאמר אין לר"ך: הא דקיימא לאגרא. מעלה שכר לשמטון דהוה ליה זה נהנה וזה חסר: דבר בחצר חבירו. דלא קיימא לאגרא שלם מדעת אין לר"ך להעלות שכר: שנאמר וישאיה יוכס שער. עד ששמו שא"ה ממת שער בית שאין בני אדם דרין בו והלכך זה שעמד בו הנהנו. לישנא אחרתא בית שהוא שא"ה ויחד מלן אדם יוכס שער מוסיקן ממתתין אומי: ביסא מיסבא יטיב. בית שהוא מיושב נדירת בני אדם ימיני ישבו קיים לפי שהדרין בנכותו רואין מה שהוא צדו. ונתקנין אומי: דקמשתמש בו. בעל הבית צניני ומתיבא שפוי עליו ומבני נמוכו חזי הלך ודר בו משום שא"ה ליכא הואיל ומשתמשין בו משום ביתא מיתבא איכא דלין זה ישבו זה שדר בו יפה עשה והנהנו: אקילקלאת. (8) אשפה דמתרגמינן אקילקלאת מאשפות יריס אומי. (9) הפליס ק"ג): קרמנאי. שם ציונה. ל"ה קדמונאי קדמונים היו יושבין בו ומעלים שכר ליחומים והוה ליה קיימא לאגרא: אמר רב ובמחזרת. רחשה ממתנה לצדה של רחבה ואלה פירות קמני ממניחין דמשלמת מה שהוקה אע"פ דכולה יוגף ויבנה רחבה: פטורה. הואיל אורחיה רחבה קמי נכנסה לרחבה הוא להחזיר רחשה וכן כרה"ר היא: וקמה בלידי רחבה. שאין דרך שוריס ללכת שם הלכך לאו כרה"ר דמי: כלפי נפשה. לאו אמתמינן: מותר. שהחזירה רחשה ואלה בלידי רחבה: פשיטא במחזרת. דהא פתח חנות כגון הרחבה ליכא ולא משכחת לה אלא במחזרת וקתני מה שנהנית כו': דקיימא. חנות כקרן זווית כגון מכו קטן הכלה נמצוי גדול וקיימא חנות גדולה מכו קטן ומתן קתם כלפי פנים וכשנכנסה בהמה ממנו גדול לקטן פגעה בפירות מיד דרך הלוכה דלאו מחזרת

היא: כ"ע לא פליגי דחייב. דלא היה לה להחזיר רחשה לנידי רחבה: במקלה מקום. שנסג לתוך שלו וננה והניח מתקדשו לרה"ר ושטח שם פירות ונכנסה שם בהמה דרך הלוכה ואלנתן: לימא. רב ושמואל דמותר בור נרשותו והפקיר רשותו ולא הפקיר בורו קמפלגי ופלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע דפליגי בה לקמן בפרק שור שנגח את הפרה (דף מט:)

דבר סכר חייב ומשום הכי פטורה דרב סכר חייב כפי שטחו שם פירותיו הוה ליה כמו בור שאם הולקה צהן בהמה שיהי הפקיר רשותו הלכך לא היה לו לעשות כן וק"ל בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

בהמה את הכד (לקמן דף 1.) כל המקלדין כרשות הרבים שהיו וכו': ושמואל סבר פטור. הלכך בהמה שאולנת חייבת שהי כרשות עשה ורשות הרבים נמי לא הוה שאין זה דרך הלוכה: בעלמא

רבינו חננאל

רחב הרחבה ו' אמות וכמקום אחר ד' אמות ובאותן ב' אמות פתח פתוח לתחת ובה פירות והרחבה בדרך הלוכה פשטה ואכלה האות הפתח בלא חזרה והשן ברשות הרבים בלא שניו פטורה. ואשכחן בחלמח ארץ ישראל רב אמר עקמה צוארה ואלה משלמת מה שהוקה והתנין מפתח החנות משלמת מה שנהנית. והיה פתח בשהיה חמור טעון גדיים ורשות עברתן מפתח צאריהן ואכלו משלמת החנות פי לפי דרכם אכלו הגדיים בלא עקיפת הצואר ועל כן זה שנינו מה שנהנית. איכא דאמרי מחזרת כולי עלמא לא פליגי דחייב כי פליגי במקצה מקום מרשותו ונתן בו פירות והרחה הרחבה רשות הרבים והלכה לה אל הפירות ואכלתם רב אמר פטור כרשות הרבים הוא חשוב וכן ברשות הרבים פטור (6) לרב ואלו חפר בו במקום זה שהקצהו לרשות הרבים כגון שהכניס כותלי חצרו בפנים והניח מחצירו מקום משהו לרשות הרבים בלא מחיצה ונפל באותו הבור שור חייב בעל המקום הוא שחפר בור באותו מקום כי בחופר בור ברשות הרבים (7) דמי. ושמואל ארבי מקצה מקום מרשותו לרשות הרבים כי האי גונא חייב שהיה לא הפקירו וכחצירו הוא השור שאכל פירות באותו מקום שהקצה מרשותו (8) ונפל שמה

(6) נראה דל"ל ולרב לי חסר בו.
(7) מדברי רבינו אלו נראה דלא נכס ליתא כגון כרשותו פליגי ור"ע.
(8) אולי צ"ל חייב לשלם אדם נפל שמה וכו'.

מקום שזה הוא לרשות הרבים ומונחין נרשותו והי חצר הנזק אף על פי שיש רשות לבהמות לרום אלנה: דר"ב סבר בור ברשותו חייב. ולכך פטור דחשיבי כמו כורה נזק שאם הולקה בהמה בלחוסם פירות חייב הלכך כל הקודם וזה כיון מקלה בהמה כרשות הרבים כדפירש בעלמא

מקום שזה הוא לרשות הרבים ומונחין נרשותו והי חצר הנזק אף על פי שיש רשות לבהמות לרום אלנה: דר"ב סבר בור ברשותו חייב. ולכך פטור דחשיבי כמו כורה נזק שאם הולקה בהמה בלחוסם פירות חייב הלכך כל הקודם וזה כיון מקלה בהמה כרשות הרבים כדפירש בעלמא

פנימיים